

flørre Simplifikation i de nuværende Forhold; thi det, der nu vanskeliggjør Bestemmelsen af Forsørgelsesstedet, er som oftest det, naar Bedkommende ikke har opholdt sig 5 Aar et Sted, da at finde, hvor det næste tilstrækkelig lange Ophold har været. Derfor bør man bestemme, at Fødestedet skal være Forsørgelsessted for den, som ikke har opholdt sig i 10 Aar i den Kommune, hvor han er bleven trængende; saa vil denne Simplifikation, denne Lettelse eller Næmhed ligesuldt være tilstede. Der er herimod blevet indvendt, at det vil gjøre Byrden ubillig for enkelte Kommuner, og i den Henseende blev der anført af det høitærede Medlem for 9de Kred, at det vistnok nærmest vil blive Landet, som vil faa Byrden overfor Kjøbstæderne. Jeg kommer herved til at tænke paa, hvor det dog spiller en stor Rolle i vort Samfund, dette „Kjøbstad“, dette „Land“. Derfom det var muligt at gjøre Forpligtelsen til at deltage i Kommunaafgifterne fælles for større Kredse; saa vilde Meget af dette falde bort, og jeg tror, at vi bør gjøre en Begyndelse her med Fattigvæsenet. Det, der har afholdt mig fra tidligere, naar jeg har tænkt derover, at fastholde denne Tanke, er den Betragtning, at det Sparommelige, det Økonomiske da let vil falde bort; men naar det blev vedtaget — saaledes som af min ærede Sidemand er blevet omtalt under denne Forhandling — at Halvdelen af Udgifterne skulde udredes af den lille Kommune, og kun den anden Halvdel fordeles paa den større Kommune, saa tror jeg, at man kan være temmelig sikker paa, at den Økonomi, som bør vises, vil finde Sted. Og hvor stor Fordel vilde denne Ordning ikke medføre i mange Retninger; derfom den kunde indføres? Vi have i denne Session, skjundt vi kun have været saa kort sammen, allerede behandlet tre Lovforslag, som have rørt ved Kjøbstad og Land. Det ene angaar forskjellige Udgifter for Landkommuner og Kjøbstadkommuner, og gaar ud paa en Rigtiggjørelse af disse; vi hørte strax omtale, at det var Smaatteri, at det ikke var Noget at begynde paa, at det var for Lidt at komme i Bevægelse for. Det andet angik Indlemmelse af Landdistrikter i Kjøbstæder, og hvad er dog naturligere, end at den ene Side af Gaden kommer til at høre til Kjøbstaden saavel som den anden Side? Det er det Naturligste af Verden. Men vi hørte strax, at der blev gjort opmærksom paa de forskjellige Byrder, der maatte godtgjøres, ja der blev endog nævnet, at man burde have Erstatning for det Hartkorn, der gik bort fra Landkommunen, naar en lille Del af denne blev indlemmet i en Kjøbstadkommune. Men de allerstærkeste Udtaleser hørte vi, den Gang der var Tale om Lovforslaget om Saandværks- og Fabrikbrist. Man sagde, at det var stridende mod de menneskelige Rettigheder at forbyde en Familiefader at ernære sig selv; vi hørte Tale om det Bælte, der forlangtes lagt omkring Kjøbste-

berne; der blev sagt, at dette var aldeles unaturligt, kunde Kjøbstæderne ikke bestaa uden dette Bælte, maatte de forgaar, og jeg giver den ærede Taler fuldstømmen Medhold, som udtalte dette. Det er et unaturligt Forhold, Næringen bør være fuldstændig fri, og man bør give Enhver Lov til at ernære sig med, hvad han vil og kan, det vil sige, naturligtvis med Undtagelse af enkelte Næringer, f. Ex. Næringen ved Krohold og deslige, som ere fordærlige for Samfundet, hvor de udvikle sig altfor stærkt, men ellers bør dette Bælte forsvinde, og det vilde forsvinde, naar vi havde disse store Kommuner og baade Skolevæsenet, Beivæsenet, Vrolægningsvæsenet og Fattigvæsenet bleve fælles f. Ex. for Amtet, dog saaledes, at de halve Udgifter bleve baarne af den engere Kommune. Naar en Halvdel af Udgifterne udredes af den større Kommune, saa vilde efter min Mening disse smaalige Hensyn, som nu gjøre sig gjældende, falde bort, og saa kunde maasse bedre Forhold udvikle sig. Men derfor mener jeg ogsaa, at Tiden nu er kommen til at gjøre Begyndelsen ved dette Lovforslag og indføre, hvad der er foreslaaet, at Halvdelen af Udgifterne bæres af de engere Kommuner, og den anden Halvdel ulignes paa hele Amtsradskredsen. Det forekommer mig, at det er et Forslag, som fortjener den allerstørste Opmærksomhed, og som kræver den omhyggeligste Overveelse, om det ikke lader sig gennemføre. — Jeg kan ikke forlade dette Kapitel, uden at yde den ærede Indenrigsminister min Anerkendelse og Tak for § 25, som bestemmer, at Udlændinge ikke kunne være Forsørgelsesret, uden at de først have erholdt Indfødsret her i Landet. Det er en Bestemmelse, som vi vistnok trænge haardt til; i alt Fald er det Ulsalbet paa Bornholm, hvor mange af de unge Folk drage bort for at søge Erhverv andre Steder og erstattes ved svenske Tjenestefolk. Jeg tror med Rette at kunne sige, at hver anden eller hver tredie, som søger Fattighjælp, er kommen over paa Den paa denne Maade. Jeg hilser derfor denne Paragraph med Glæde, det er ikke mere end retfærdigt lige overfor Ublandet, hvor vistnok ikke den samme Liberalitet som hos os har fundet Sted med Hensyn til den Forsørgelse, der er ydet Udlændinge. — Jeg har endnu blot en lille Bemærkning, som jeg vil tillade mig at henstille; den angaar Kapitel 4, § 36, hvor der er Tale om Fattigunderstøttelsens Indflydelse paa den Trængendes retlige Stilling. Jeg vil nu henstille, om Samfundet dog ikke maasse burde have den Rigt ligeoverfor den Trængende, der uforstybt kommer i Nød, altsaa navnlig i Sygdomstilfælde, at hjælpe ham, uden at det behøvedes at erstattes. Det er maasse et temmelig stærkt Forlangende, idet det kan blive til en stor Byrde; men paa den ene Side har den Erstatning, som Kommunerne faae af trængende Folk, i Reglen ikke meget at betyde, og paa den anden Side forekommer det mig, at, naar Trangen er